

INFORMACIJOS SUVESTINĖ

Briuselis, 2014 m. balandžio 29 d.

ES ribojamosios priemonės

Sankcijos – viena iš ES priemonių siekti bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) tikslų: taikos, demokratijos, pagarbos teisinės valstybės principui, žmogaus teisėms ir tarptautinei teisei. Jos visuomet yra visapusiško politikos požiūrio, apimančio politinį dialogą ir papildomas pastangas, dalis.

ES sankcijos nėra baudžiamojo pobūdžio – jomis siekiama, kad pasikeistų šalies, subjektų ar asmenų, kuriems tos priemonės taikomos, politika ar veikla. Todėl priemonės visada nukreiptos į tokią politiką ar veiklą, priemonės jai vykdyti bei tuos, kurie yra atsakingi už tokią politiką ar veiklą. Tuo pačiu ES deda visas pastangas, kad sumažintų neigiamus padarinius civiliams gyventojams ar teisėtai vykdomai veiklai.

ES įgyvendina visas JT nustatytas sankcijas. Be to, ES gali JT sankcijas sustiprinti taikydama griežtesnes ir papildomas priemones. Galiausiai, tais atvejais, kai ES mano esant reikalinga, ji gali nuspręsti taikyti savarankiškai nustatytas sankcijas.

Priėmimas ir įsigaliojimas

Taryba ES ribojamąsias priemones nustato vieningai priimtu BUSP Tarybos sprendimu. Nors šiame sprendime nurodomos visos nustatytos priemonės, kad sankcijos įgytų visišką teisinę galią, gali būti reikalingi papildomi teisės aktai.

Kai kurias sankcijas, pavyzdžiui, ginklų embargą ir draudimą keliauti, tiesiogiai įgyvendina valstybės narės. Tokioms priemonėms patvirtinti reikalingas tik Tarybos sprendimas. Šis sprendimas yra tiesiogiai privalomas ES valstybėms narėms.

Ekonominės sankcijos, pavyzdžiui, turto įšaldymas ir eksporto draudimas, priklauso Sąjungos kompetencijos sričiai, todėl dėl jų turi būti priimamas atskiras įgyvendinimo teisės aktas – Tarybos reglamentas, kuris tiesiogiai privalomas ES piliečiams ir verslo subjektams. Tokiame reglamente, priimtame remiantis bendru ES vyriausiojo įgaliotinio užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Europos Komisijos pasiūlymu, pateikiama konkreti informacija apie tikslią priemonių, dėl kurių nusprendė Taryba, taikymo sritį ir jų įgyvendinimą. Reglamentas paprastai įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *ES oficialiajame leidinyje*.

S P A U D A

Europos Sąjungos Taryba - Spaudos tarnyba
Rue de la Loi 175 B – 1048 BRIUSELIS Tel.: +32 (0)2 281 6319
press.office@consilium.europa.eu <http://www.consilium.europa.eu/press>

Dažnai taikomos priemonės

– Ginklų embargas

Ginklų embargas paprastai apima į ES bendrąjį karinės įrangos sąrašą įtrauktų prekių pardavimą, tiekimą ir vežimą (žr. naujausią [bendrąjį karinės įrangos sąrašą](#)). Draudimas paprastai apima ir susijusią techninę pagalbą bei finansinę paramą.

Taip pat gali būti draudžiama eksportuoti vidaus represijoms naudojamą įrangą, t. y. į ES bendrąjį karinės įrangos sąrašą neįtrauktą policijos įrangą. Tai gali būti, pavyzdžiui, transporto priemonės su sumontuotomis vandens patrankomis, transporto priemonės, skirtos kaliniams vežti, spygliuota viela ir apsauginiai šalmai bei skydai gintis nuo riaušinių.

Taryba taip pat gali uždrausti dvejopo naudojimo prekių, t. y. prekių, kurios gali būti naudojamos ir civiliniams, ir kariniams tikslams ir kurios nurodytos ES dvejopo naudojimo prekių sąrašė (žr. [Reglamento \(EB\) Nr. 428/2009 I priedą](#)), eksportą į šalis, kurioms taikomos priemonės.

– Turto įšaldymas

Turto įšaldymas taikomas lėšoms ir ekonominiams ištekliams, nuosavybės teise priklausantiems asmenims arba subjektams, kuriems taikomos priemonės, arba jų kontroliuojamiems. Tai reiškia, kad nėra galimybės naudotis lėšomis, pavyzdžiui, grynaisiais pinigais, čekiais, banko indėliais, vertybiniais popieriais, akcijomis ir kt., jos negali būti judinamos ar parduodamos. Taip pat negalima parduoti ar išnuomoti bet kokio kito materialiojo ar nematerialiojo turto, įskaitant nekilnojamąjį turtą.

Turto įšaldymas taip pat apima draudimą subjektams ir asmenims, kuriems taikomos priemonės, teikti išteklius. Tai reiškia, kad ES piliečiai ir įmonės negali jiems atlikti mokėjimų ar tiekti prekių ir kito turto. Iš tiesų, negali būti teisėtai atliekami verslo sandoriai su į sąrašą įtrauktomis įmonėmis ir asmenimis.

Tam tikrais atvejais nacionalinės kompetentingos valdžios institucijos gali leisti turto įšaldymo netaikyti pagal konkrečias išimtis, pavyzdžiui, pagrindiniams poreikiams patenkinti (kaip antai maisto produktai, nuoma, vaistai ar mokesčiai) arba pagrįstų teisinių mokesčių atveju.

– Draudimas išduoti vizą arba draudimas keliauti

Asmenims, kuriems taikomas draudimas keliauti, prie išorės sienų bus uždrausta įvažiuoti į ES. Jei norint atvykti į ES reikalinga viza, asmenims, kuriems taikomi tokie atvykimo apribojimai, viza nebus suteikta.

ES sankcijos niekada neįpareigoja valstybės narės atsisakyti įsileisti savo piliečių. Jei draudimas keliauti taikomas ES piliečiui, jo kilmės šalis privalo laikydamasi nacionalinės teisės nuostatų tą asmenį įsileisti.

Be to, valstybės narės gali taikyti draudimo keliauti išimtis tais atvejais, kai jose yra tarptautinės tarpvyriausybės organizacijos būstinė, vyksta JT konferencija arba kai ji yra Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos priimančioji šalis.

Kur ES sankcijos yra taikomos?

Dėl savo paties pobūdžio sankcijomis siekiama politinio poveikio trečiosiose šalyse. Vis dėlto, ES ribojamosios priemonės taikomos tik ES jurisdikcijoje, t. y.:

- ES teritorijoje, įskaitant jos oro erdvę;
- ES piliečiams, esantiems Europos Sąjungoje arba už jos ribų;
- įmonėms ir organizacijoms, įregistruotoms pagal valstybės narės teisę, neatsižvelgiant į tai, ar jos yra Europos Sąjungoje. Tas pats taikoma ES įmonių ir organizacijų filialams trečiosiose šalyse;
- bet kokiam verslui, kuris visas arba jo dalis vykdoma Europos Sąjungoje;
- orlaiviuose ar laivuose, priklausančiuose valstybės narės jurisdikcijai.

ES nepriima teisės aktų, kurių eksteritorialus taikymas pažeistų tarptautinę teisę. ES šalys kandidatės nuolat kviečiamos prisijungti prie ES ribojamųjų priemonių taikymo.

Teisių gynimo priemonės

Taryba informuoja asmenis ir subjektus, kuriems taikomas turto įšaldymas arba draudimas keliauti, apie jų atžvilgiu taikomas priemones. Tuo pačiu šiuos asmenis ir subjektus informuoja apie galimas teisių gynimo priemones: pateikę pastabas dėl įtraukimo į sąrašą, jie gali paprašyti Tarybos persvarstyti savo sprendimą; taip pat jie gali šias priemones ginčyti ES Bendrajame Teisme.
